

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *A közellátás újjászervezése a proletárdiktatura elve szerint*

Forrás: *Népszava*

Bp

(Hely)

1919. 5. 28

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

381.631

Hely

Idő

"1919"

Szám

381.63 1919

A közellátás újjászervezése a proletárdiktatura elve szerint.

* *

A nyolcvanas Intéző bizottság ülése. — Budapest tehermentesítése az éhségszorgás megszüntetése végett.

A budapesti forradalmi Munkás- és Katonatanács nyolcvanas intéző bizottsága kedden délután a Városháza tanácstermében Agoston Péter népbiztos elnöklésével ülést tartott. Napirend előtt az intéző bizottság fölhatalmazást adott a forradalmi központi Munkás- és Katonatanács elnökségének, hogy negyven intéző bizottsági póttag jelölésére indítványt tegyen.

Attérve a napirendre, elhatározta az intéző bizottság, hogy a forradalmi Munkás- és Katonatanács legközelebbi ülésén választják meg a művelődési tanács száz és a művelődési bizottság intéző bizottságának huszonöt tagját. Ezután a esztornaépítési és tisztítási póthiteket egymillió koronával fölemelték. Itt Czabán Samu, majd Brunner József szólalt föl. Varga Jenő népbiztos a munkateljesítmény betartásának ellenőrzésére hívta föl az elnökség figyelmét. Ezután Barna Jenő, a budapesti forradalmi központi Munkás- és Katonatanács elnökségének tagja jelentette be, hogy három fürdő a főváros kezelésében a hét meghatározott napjain a vörös katonák rendelkezésére fog állani. A Klauzál-utcai fürdőben hétfőn, szerdán és csütörtökön, a Rác-fürdőben szerdán, a Király-fürdőben pedig kedden és csütörtökön kizáróan a vörös katonák fürdhetnek. László Jenő azt indítványozza, hogy a nyilvános fürdőkben csak szakszervezeti vagy

szakszervezeti vezetői utalvány alapján leheszen fürödni. Kunfi Zsigmond népbiztos iskolai és gyári zuhanyfürdők fölállítását javasolja. Kun Béla népbiztos szerint a munkásságot rá kell nevelni a tisztasági kulturára; mint a színházjegyeket, a fürdőjegyek túlnyomó nagy részét is megfelelő organizáció útján a proletárok rendelkezésére kell bocsátani. Rónai Zoltán és Varga Jenő népbiztosok és mások hozzászólása után Garbai Sándor, a Kormányzótanács elnökének indítványára az indítványokat javaslatként végett kiadták az elnökségnek.

Biermann István, a munkás- és katonatanács elnökségének tagja tett ezután javaslatot a kórházak vezetésének átszervezéséről, amelyet a bizottság elfogadott, majd a fővárosi kórházknál 154 al- és segédorvosi állást töltöttek be.

Ezután az élelmezés ügyének tárgyalására került a sor. A panaszokat Bierman István elvtárs foglalta össze. A proletariátus azt hangoztatja, hogy ha már koplalni kell, koplaljunk egyformán. Az élelmiszerek elosztása ellen vannak főleg panaszok. A Munkástanács elnöksége kénytelen magától minden felelősséget elhárítani, mert a beszerzési csoportok, a nyilvános étkezőhelyiségek ellátása kívül esik a főváros vezetésének hatáskörén, amely jóformán az élelmiszergyékek kiosztására terjed ki. Erdélyi Mór népbiztos elvtárs távollétében Varga Jenő népbiztos, mint a népgazdasági tanács elnöke nyilatkozott. Az abnormis időjárás a zöld főzelékek termését hátráltatja, a

zöld főzelékek termését hátráltatja, a zöld főzelék hiánya teszi nehezzé elsősorban a főváros élelmezését. Még ezen a héten negyvennyiségű birka körül fölhajtásra, úgy hogy a husjegyek további beváltása biztosítottak látszik. Az élelmezés javítását szolgálja a vidékkel való csereakció szervezése: a vidék egyes pontjain áruraktárakat állítunk föl, melynek árucikkeit dohányt, petróleumot, ipari cikkeket, stb. csupán élelmiszerek ellenében adjuk a földműveseknek. Az élelmezés megkönnyítése céljából fontos teendő a főváros lakosságának esökkentése. Legalább 50.000 olyan vidéki fogyasztja Pesten az élelmiszereket, akiknek a vidéken produktív földművelőmunkát kellene végezniük. Fontosnak tartja az iskolák mielőbb való bezárását is és a lakásoknak a rekvirálás alól való mentesítésével meg kell könnyíteni a nyaralást és a budapesti közönség jálura való távozását is. Ezekkel a rendszabályokkal meg lehetne könnyíteni a Budapestben állandóan tartózkodó dolgozó törzsnépesség ellátását.

A közellátási népbiztosság nevében Fazekas István szólalt föl. A beszerzési csoportok rendszert meglévő készleteiket használják föl. A beszerzési csoportok ellen hangoztatott panaszok a legtöbb esetben teljesen alaptalanok.

Ezután Kun Béla népbiztos emelkedett szólásra.

— Az éhség dolgában — mondotta — igenis félre verem a harangokat. Mert annak, hogy az inséget megszüntessük, ez a legelső föltétele. Meg kell mondannunk eszintén, hogy éhség van. („Igaz! Ugy van!”) Ezen az állapoton segíteni kell és nekünk most minden energiát arra kell koncentrálnunk, hogy az élelmezés kérdését megoldjuk. („Igaz! Ugy van!”) Véleményem szerint az első baj az, hogy nincsen élelmezési politikánk.

— Az éhségben nem látom az ellenforradalom veszedelmét, az éhségben én most is egy

újabb forradalmosttő tényező látok, amely kényszerít beünöket arra, hogy szakítsunk a kapitalista rend visszamaradt élelmezési politikájával és ioni proletár élelmezési politikát csináljunk, amely a proletárdiktatura elvének is megfelel. (Helyeslés.) Először is kövekezetesen meg kell csinálni az elosztás szocialista szabályozását. (Élénk helyeslés.) A proletárdiktatura alatt nem lehet ugy csinálni élelmezési politikát, hogy állandóan arra gondolkunk, hogy holnapután ez a proletárdiktatura megbukik és visszavonulási utakat biztosítsunk magunknak.

— Ne gondolja senki, hogy az élelmezés illetén állásának a proletárdiktatura az oka. A mi élelmezési bajainknak, eltekintve a háboru okozta és a gazdasági szervezet tönkretétele folytán keletkezett bajoktól — egyedüli forrása, hogy nem szakítottunk teljesen a kapitalizmustól reánk maradt élelmezési politika hagyományával. A mi bajunk, elvtársaim, legfőként az, hogy nincs egy olyan apparátusunk, amely a proletárdiktatura elvének megfelelően biztosítaná az élelmiszerek fölajtását, amin azonban a Kormányzótanács most segíteni igyekszik és segíteni fog. Amit Varga Jenő mondott, Budapest tehermentesítése, ez bölcs és okos dolog. Javaslom, hogy a különböző népbiztoságok és a különböző munkóstanácsok bevonásával egy bizottság állítsák össze, amely Budapestet a lehető legsürgősebben tehermentesítse. Meg kell szabadítani Budapestet, amennyire az lehetséges, minden improduktív elemtől. Nem tartom szükségesnek, hogy csak a burzsoázia távolítottassék el Budapestről (főlkialtások: „Sőt!”) én helyesnek, a forradalom szempontjából egyenesen kitűnő dolognak tartanám, ha maga a proletariátus egy része, az, amelyik munkanélkül van, menne el a falvakba és ott, amíg egyrésztől a szervezőmunkát átvenné és a fölvilágosítás munkáját is elvégezné, éppen ezen fölvilágosító és szervező munka révén a proletariátus munkanélküli, öntudatos részének ez a Budapestről való elvándorlása nagyszerű alap volna nekünk arra, hogy élelmezési politikánkat, különösen a Budapestre való fölajtást, mindjobban meg tudjuk szervezni, mert a paraszton között való agitáció erre is alkalmas volna.

Az ácsorgás kérdésén lehet segíteni nagyon könnyen. Hogyha a rajonizozást egy-kettőre meg is csinálják. Lehet ezen segíteni és különböző színű jegyrendszerrel is. (Zaj). En óvakodom az osztályadagolás hangsúlyozásától, mégis az a véleményem, hogy ez nem is valami új dolog, ezt megcsinálta már a kapitalista állam is akkor, amikor megcsinálta a pótyjegyrendszert. Ha mi ezt a pótyjegyrendszert más formában megcsináljuk, az ugyanide vezet, ugyanahhoz a rendszerhez, amelyet Erdélyi elvtárs most be kíván vezetni és amelyet én a legteljesebb mértékben helyeslek. Elsősorban annak kell adni, aki dolgozik, az élelmi-

szerekhez való hozzájérést azok számára kell megkönnyíteni, akik dolgoznak, az ipari proletariátus számára, amelyre a szocializmus fölépítését alapítjuk. Mert ha ezt nem csináljuk meg, elvtársaim, akkor az ácsorgás révén tényleg fönforgoghat az ellenforradalom lehetősége. Viszont az, hogy mi akármiféle szentimentalizmusból eltérünk attól, amit már a burzsoázia is megengedett magának a pótyjegyek formájában, hogy mi az Erdélyi elvtárs által kontemplált különböző színű jegyek rendszerétől eltérünk, ez halálos bűn volna a proletariátussal szemben. (Zaj).

A másik dolog a különböző beszerzési csoportok ügye. Ezeket a legteljesebb mértékben megszüntetendőknek tartom. A beszerzési csoportokkal a legnagyobb foku család folyik. E tekintethen véletlenül tapasztalataim vannak a hadügyi, a külügyi és mindenféle egyéb beszerzési csoportoknál. A legnagyobb foku család és visszaéelés történik ezeknél a proletariátus rovására. A harmadik fontos kérdés a fogyasztási szövetkezetek kérdése. Több oldalról szerettem információt arról, hogy a fogyasztási szövetkezetek révén egy új, még azt sem mondhatnám, hogy munkásarisztokrácia képződik.

A fogyasztási szövetkezetekben a kispolgárság és a burzsoázia egyrésze is benne van és ezek azon a címen, hogy fogyasztási szövetkezeti tagok, a többiek rovására jobban élnek. Ezért én a fogyasztási szövetkezeteket mai formájukban nem tartom föntartandóknak. (Helyeslés.) Tessék leszámolni azzal, hogy ahogy egy állami proletárteremelési apparátust át szerveztünk, ugy kell szerveznünk egy fogyasztási apparátust is, amely teljesen proletárállami jellegű legyen. Megszüntetendők tartom a fogyasztási szövetkezeteknek mint magáncégeknak vagy társulásoknak jellegét és egy-kettőre át kell térnünk arra, hogy ugy az Államnos Fogyasztási Szövetkezetet, mint a Hangyát államossítsuk és így ezeknek a révén, valamint a bankhálózat kiépítésével — ez a másik kérdés — egy teljes állami elosztási apparátust létesítsünk, amely azután a maga egészében belekapcsolódik termelési és gazdasági apparátusunkba s ennek eredményeként egy egységes beszerzést és elosztást tesz lehetővé itt Budapest.

Konkrét javaslatom csak az, hogy egyrésztől Budapest tehermentesítése dolgában alakítsassék meg ez a bizottság, másrésztől pedig a Kormányzótanács kerestessék meg abban az irányban, hogy a lehető legsürgősebben egy, a beszédemben vázolt élelmiszertpolitikát inaurálja.

Több fölszólalás után ¼9 órakor az elnöklő Agoston Péter indítványára az intézőbizottság elhatározta, hogy a vita folytatását e hó 29-ére, délelőtt 9 órára halasztja.